

CZU: 347.451

[https://doi.org/10.52277/1857-405.2024.4\(71\).07](https://doi.org/10.52277/1857-405.2024.4(71).07)

PRINCIPIILE APLICABILE ÎN ACHIZIȚIILE PUBLICE

Oxana POSTOLACHI,
doctorandă, USM
<https://orcid.org/0000-0002-3178-8748>

Teodor CĂRNAȚ,
doctor habilitat în drept,
profesor universitar, USM
<https://orcid.org/0000-0002-5610-8665>

SUMAR

Achiziția publică este procesul prin care autoritățile contractante achiziționează bunuri, lucrări sau servicii de la operatori economici, reglementat de Legea nr. 131/2015. Acest proces este esențial pentru gestionarea fondurilor publice, influențând dezvoltarea economică și dinamica pieței. Principiile fundamentale includ transparența, concurența corectă și utilizarea eficientă a resurselor, promovând dezvoltarea durabilă și protecția mediului. În Uniunea Europeană achizițiile publice sunt modernizate prin transformarea digitală și integrarea tehnologiilor noi, în timp ce Republica Moldova se aliniază la standardele europene pentru a reduce corupția în acest domeniu și a asigura un proces echitabil.

Cuvinte-cheie: achiziții publice, principii, transparență, concurență, eficiență, corupție, reglementare, fonduri publice, sustenabilitate, tehnologie.

Introducere

Achiziția publică este un proces prin care una sau mai multe autorități contractante achiziționează bunuri, lucrări sau servicii de la operatori economici aleși în baza unui contract de achiziții publice. Acest proces are loc indiferent dacă bunurile, lucrările sau serviciile achiziționate sunt utilizate în scopuri publice sau nu.

Sediul materiei este reglementat de Legea nr. 131 din 3 iulie 2015 privind achizițiile publice [6].

PRINCIPLES APPLICABLE IN PUBLIC PROCUREMENT

SUMMARY

Public procurement is the process by which contracting authorities acquire goods, works, or services from economic operators, regulated by Law No. 131/2015. This process is crucial for managing public funds, impacting economic development and market dynamics. Key principles include transparency, fair competition, and efficient resource use, promoting sustainable development and environmental protection. In the European Union, public procurement is modernized through digital transformation and new technologies, while Moldova aligns with European standards to reduce corruption and ensure a fair process.

Key-words: public procurement, principles, transparency, competition, efficiency, corruption, regulation, public funds, sustainability, technology.

Achizițiile publice, ca domeniu reglementat [9, p.17], au la bază contractul de achiziții publice, care servește drept instrument juridic prin care autoritățile contractante stabilesc relații comerciale cu operatorii economici pentru a-și acoperi necesitățile de bunuri, lucrări sau servicii [4].

Achizițiile publice sunt un component important al investițiilor publice, având un impact semnificativ asupra dezvoltării economice și asupra dinamicii pieței. Acestea sunt esențiale, deoarece implică gestionarea fondurilor publice și influențează viața cotidiană.

Administrațiile publice cumpără lucrări, bunuri și servicii necesare pentru populație, iar eficiența acestor achiziții joacă un rol esențial. Totodată, achizițiile publice creează oportunități pentru companii, stimulând investițiile private și susținând astfel creșterea economică și crearea de locuri de muncă. Ele sunt, de asemenea, vitale pentru administrarea fondurilor europene structurale și de investiții.

Acest proces include toate etapele de planificare, stabilire a priorităților, organizare, publicitate și implementare necesare pentru achizițiile realizate de organizațiile finanțate din bugete publice, fie integral, fie parțial. Autoritățile publice, fie ele centra-

le sau locale, desfășoară achiziții de lucrări, bunuri sau servicii prin intermediul acestui sistem [1].

Problema cercetării

În Republica Moldova achizițiile publice reprezintă o componentă vitală a gestionării fondurilor publice și a sprijinirii dezvoltării economice. Acest domeniu este reglementat prin principii esențiale care includ *transparența, concurența corectă, utilizarea eficientă a resurselor și protecția mediului*.

Scopul principiilor menționate este de a asigura un proces de achiziție echitabil, eficient și aliniat la normele Uniunii Europene. Cu toate acestea, în practică, aplicarea acestor principii întâmpină numeroase provocări, care limitează impactul lor pozitiv și, în unele cazuri, compromit integritatea procesului de achiziție.

Principiul transparenței, de exemplu, este important pentru prevenirea corupției și manipulării informațiilor, dar se confruntă cu dificultăți din cauza accesului limitat la informațiile publice și a unor proceduri birocratice complicate.

Concurența corectă este, la rândul său, afectată de favoritisme și lipsa unor măsuri clare de combatere a conflictelor de interese. De asemenea, utilizarea eficientă a resurselor financiare publice este subminată de complexitatea procedurilor de achiziție și de nevoia de a echilibra calitatea cu costul, ceea ce poate duce la decizii suboptimale. Un alt aspect important îl constituie respectarea *principiilor de mediu* în procesul de achiziție. În timp ce directivele europene și legislația națională impun criterii de protecție a mediului, în practică, prioritizarea acestor criterii este uneori neglijată în favoarea opțiunilor mai ieftine și mai rapide.

Transformarea digitală a achizițiilor publice, susținută de Uniunea Europeană, oferă noi oportunități pentru îmbunătățirea transparenței și a eficienței, însă adoptarea tehnologiilor necesare este lentă, iar competențele digitale ale personalului implicat sunt adesea limitate.

Astfel, *problema principală discutată în acest articol este identificarea obstacolelor care împiedică aplicarea uniformă și eficientă a principiilor de achiziții publice în Republica Moldova*.

În continuare, vom analiza cauzele acestor deficiențe, impactul lor asupra procesului de achiziții publice și vom propune recomandări pentru îmbunătățirea aplicării principiilor fundamentale.

Așadar, pe parcursul istoriei, achizițiile publice au reprezentat un aspect esențial al funcționării statelor. Având la bază două principii fundamentale – *satisfacerea nevoilor cetățenilor și utilizarea resurselor financiare publice* – statele au dezvoltat mecanisme pentru a îndeplini aceste necesități. De-a lungul secolelor, forma și denumirea achizițiilor publice au evoluat, adaptându-se la contextul economic și social al fiecărei perioade.

Principiile achizițiilor publice sunt conceptele fundamentale care stau la baza elaborării cadrului normativ în domeniu și sunt esențiale pentru aplicarea corectă a acestuia. Toate acțiunile desfășurate de subiecții achizițiilor publice trebuie să respecte aceste principii de bază. În absența unor reglementări expres menționate în legislație, principiile achizițiilor publice vor ghida situațiile și circumstanțele relevante.

Principiile reglementării achizițiilor publice sunt detaliate în articolul 5 al Legii nr. 131 din 03.07.2015, care stabilește *zece reguli fundamentale* de urmat în acest proces. În primul rând, autoritățile contractante trebuie să asigure o utilizare eficientă a fondurilor publice și să reducă riscurile, aplicând proceduri concurențiale și transparente, pentru a obține un raport optim între calitate și preț.

Transparența este esențială, prin furnizarea de informații clare despre desfășurarea achizițiilor, prevenind riscurile de corupție și manipulare, în timp ce ajută la identificarea nevoilor reale ale comunității.

Un alt principiu important este *promovarea concurenței*, asigurând șanse egale pentru toți operatorii economici de a participa și a câștiga contracte. Achizițiile publice trebuie să sprijine protecția mediului și dezvoltarea durabilă, integrând aceste aspecte în procesul de selecție. De asemenea, trebuie respectate normele de ordine publică, protecția vieții și sănătății umane, precum și conservarea mediului natural.

În domeniul comerțului internațional se urmărește liberalizarea și recunoașterea produselor și serviciilor din alte state, precum și a calificărilor profesionale obținute în străinătate. Toate procedurile de achiziție trebuie să fie imparțiale și nediscriminatorii, oferind tuturor participanților aceleași oportunități. Cerințele impuse trebuie să fie proporționale cu complexitatea și valoarea contractului, evitând eliminarea nedreaptă a ofertanților prin cerințe excesive.

Recunoașterea reciprocă a documentelor și produselor din alte state este un alt principiu important, garantând echivalența cu cerințele naționale. În final, se subliniază necesitatea stabilirii clare a responsabilităților celor implicați în achiziții, pentru a asigura profesionalismul și imparțialitatea deciziilor, precum și răspunderea pentru consecințele acestora [3].

Principiile achizițiilor publice sunt fundamentale pentru asigurarea unui proces de achiziție echitabil, eficient și transparent. Ele sunt importante, deoarece contribuie la utilizarea eficientă a resurselor financiare publice, promovând o gestionare responsabilă a banilor publici. Prin aplicarea principiilor de concurență și transparență se asigură că achizițiile sunt realizate într-un mod care reflectă cele mai bune oferte disponibile, optimizând raportul cost-beneficiu și minimizând riscurile [2].

Transparența joacă un rol major în prevenirea corupției și manipulării. Asigurând accesul deschis la informațiile relevante despre procedurile de achiziție, principiul transparenței permite tuturor părților interesate să fie informate despre desfășurarea procesului, contribuind la o competiție corectă și reducând riscurile de influențare necorespunzătoare.

Principiul concurenței corecte garantează că toți operatorii economici au șanse egale de a participa și de a câștiga contractele de achiziție, protejând astfel integritatea procesului de achiziție și prevenind practicile de concurență neloială. Acest principiu asigură un mediu competitiv în care ofertele sunt evaluate pe baza meritului și nu pe baza unor factori discriminați.

Respectarea acestor principii contribuie, de asemenea, la protejarea intereselor publice și la asigurarea respectării standardelor de mediu și de dezvoltare durabilă. În final, aplicarea principiilor de achiziție publică ajută la menținerea ordinii publice și la promovarea unei economii funcționale și echitabile.

Aplicarea corectă a principiilor fundamentale - transparență, concurență corectă, utilizarea eficientă a resurselor și protecția mediului - în achizițiile publice din Republica Moldova întâmpină numeroase obstacole. Aceste deficiențe își au rădăcinile în mai multe cauze de ordin sistemic, administrativ și tehnologic, iar impactul lor asupra procesului de achiziții publice este semnificativ.

Un prim factor cauzal este lipsa de competențe și resurse necesare pentru implementarea soluțiilor de digitalizare. În timp ce Uniunea Europeană susține această transformare pentru a crește transparența și eficiența, Moldova se confruntă cu dificultăți în asigurarea unei infrastructuri digitale robuste și în formarea personalului. Astfel, procesul de achiziție rămâne opac, iar accesul limitat la informații publice poate perpetua riscurile de favoritism și corupție.

De asemenea, structura legislativă și administrativă învechită contribuie la aceste deficiențe. Normele existente pot fi complexe și greu de aplicat, ceea ce generează dificultăți pentru operatorii economici, mai ales pentru întreprinderile mici și mijlocii. În absența unor măsuri clare de facilitare a participării în cadrul licitațiilor, procesul devine birocratic și descurajează participarea, afectând astfel concurența corectă. În plus, gestionarea resurselor publice devine problematică, deoarece dificultatea de a evalua și monitoriza costurile și beneficiile ofertelor în mod transparent poate duce la pierderi financiare și la selecția unor soluții mai puțin avantajoase din punct de vedere al raportului calitate-preț.

Aceste deficiențe au un impact direct asupra eficienței și echității achizițiilor publice. Lipsa de transparență și concurență afectează integritatea procesului, permițând accesul preferențial pentru

anumite companii, iar încrederea publicului în corectitudinea achizițiilor este diminuată. În plus, eșecul de a respecta principiile de protecție a mediului în achiziții afectează obiectivele de sustenabilitate și alinierea strategică cu Uniunea Europeană. În cele din urmă, lipsa unor soluții digitale solide și a unor practici transparente slăbește întregul cadru de achiziții publice, limitând capacitatea Republicii Moldova de a dezvolta o piață internă competitivă și integrată în normele internaționale.

Respectarea standardelor de mediu este esențială în achizițiile publice, contribuind la dezvoltarea durabilă și la protecția mediului. În acest sens, achizițiile publice ar trebui să prioritizeze materialele reciclabile, soluții energetice eficiente și proceduri care minimizează impactul asupra mediului. Totuși, în Republica Moldova există proiecte în care standardele de mediu nu sunt respectate în totalitate. De exemplu, în anumite licitații se preferă soluții mai ieftine și mai puțin durabile, în detrimentul celor ecologice. Pe de altă parte, unele țări din UE, cum ar fi Germania sau Suedia, au implementat politici stricte de achiziții verzi, care ar putea servi drept modele pentru Republica Moldova.

Tranziția digitală în achizițiile publice reprezintă o componentă esențială pentru a asigura respectarea principiilor fundamentale: transparență, concurență corectă, utilizarea eficientă a resurselor și protecția mediului. Sprijinită de Uniunea Europeană, digitalizarea presupune implementarea platformelor electronice care gestionează procesele de licitație, oferă acces publicului la informații și permit colectarea și analiza datelor despre achizițiile publice. Aceste instrumente contribuie direct la transparență, deoarece informațiile despre licitații, criteriile de selecție, ofertele primite și contractele atribuite devin disponibile publicului, reducând astfel riscurile de corupție și manipulare.

Platformele digitale facilitează și concurența corectă, oferind acces egal tuturor operatorilor economici, indiferent de locație sau mărime. În lipsa unei platforme centralizate, micile întreprinderi sau operatorii economici regionali pot întâmpina dificultăți în a afla despre oportunitățile de achiziții publice, ceea ce le reduce șansele de a participa și de a câștiga contracte. Digitalizarea contribuie, astfel, la crearea unui mediu competitiv echitabil, în care ofertele sunt evaluate în mod imparțial.

Utilizarea eficientă a resurselor publice este, de asemenea, îmbunătățită prin digitalizare. Automatizarea proceselor de licitație și analiza datelor permit o evaluare rapidă și exactă a ofertelor, ceea ce ajută la selecționarea ofertelor care optimizează raportul calitate-preț. De exemplu, analiza bazată pe date facilitează identificarea ofertelor de calitate superioară și minimizează riscul de eroare sau favoritism în procesul decizional.

În plus, digitalizarea permite integrarea criteriilor de protecție a mediului în procesul de selecție

și monitorizarea respectării acestora. Prin platformele electronice se pot aplica filtre pentru soluțiile ecologice și se poate urmări conformitatea cu criteriile de mediu stabilite de Uniunea Europeană.

Cu toate acestea, eforturile de digitalizare în Republica Moldova sunt, uneori, încetinite de lipsa de competențe digitale în rândul personalului din instituțiile publice și de resursele limitate pentru dezvoltarea unor platforme funcționale, adaptate cerințelor actuale. Pentru ca digitalizarea să contribuie pe deplin la aplicarea principiilor fundamentale este necesar să se investească în programe de formare a personalului și în modernizarea infrastructurii digitale, asigurând astfel un proces de achiziție publică transparent, competitiv și eficient, aliniat la standardele Uniunii Europene [7].

Un exemplu remarcabil de utilizare eficientă a tehnologiilor informaționale și de comunicație (TIC) în achizițiile publice este Lituania, care a înregistrat progrese notabile în domeniul e-Guvernării. În această țară, toate procedurile de achiziții publice se desfășoară electronic printr-o platformă unică, cunoscută sub numele de Sistemul Central de Informații privind Achizițiile Publice (CVP IS în lituaniană sau CPP IS în engleză).

Acest sistem, gestionat și administrat de Biroul de Achiziții Publice, este obligatoriu pentru toate procedurile de achiziție publică, atât cele care depășesc pragurile europene, cât și cele care nu le ating, cu excepția cazurilor specificate de legislația națională și directivele europene, care permit proceduri fără publicare prealabilă. De asemenea, sunt incluse și procedurile de achiziții de mică valoare pentru contractele sub 10.000 euro (fără TVA). Sistemul este compus din module separate, introduse treptat, începând cu 2009, și având designuri vizuale diferite, dar toate fac parte din același sistem integrat și sunt interconectate [8].

Guvernanța în domeniul achizițiilor publice se bazează pe disponibilitatea unor date precise și de încredere. Aceste date sunt fundamentale pentru formularea de politici adecvate. Este crucial să avem acces la date de calitate superioară și ușor accesibile referitoare la achizițiile publice, pentru a îmbunătăți evaluarea performanței politicilor existente și pentru a ghida luarea deciziilor strategice viitoare. Utilizarea sistemelor electronice de achiziții contribuie la generarea unor date care pot ajuta și la identificarea neregulilor. În plus, accesul facil la informațiile privind achizițiile publice ar putea stimula dialogul cu societatea civilă și ar responsabiliza mai eficient guvernele.

Alfred Silistrari, doctorand la Universitatea de Stat din Moldova, cercetează în lucrarea sa principiile de gestionare a politicilor de achiziții publice în statele Uniunii Europene. Uniunea Europeană a avut întotdeauna ca obiectiv optimizarea funcționării pieței interne, elaborând diverse documente strategice pentru a valorifica potențialul economic.

Un aspect esențial al acestei strategii a fost deschiderea piețelor naționale pentru a stimula competitivitatea și a preveni cheltuielile publice ineficiente. Astfel, s-a urmărit nu doar prevenirea corupției și asigurarea unei utilizări corecte a banilor publici, ci și întărirea încrederii publicului în guvern.

Aderarea Uniunii Europene în 1996 la Acordul Organizației Mondiale a Comerțului privind achizițiile publice a avut un impact semnificativ asupra cadrului legal european, influențând considerabil legislația în domeniu. De asemenea, Comisia Europeană a lansat Cartea Verde privind achizițiile publice pentru a explora noi direcții de dezvoltare. Aceasta a subliniat necesitatea simplificării cadrului juridic și adaptării la era digitală, promovând utilizarea tehnologiilor informaționale pentru eficientizarea proceselor de achiziție și reducerea costurilor de tranzacție.

Pentru a răspunde provocărilor economice și sociale actuale, Uniunea Europeană a implementat în 2014 un pachet de directive care reglementează achizițiile publice, aliniindu-le cu obiectivele Strategiei Europa 2020. Aceste directive se concentrează pe transparență, flexibilitate și implicarea întreprinderilor mici și mijlocii. Principiile fundamentale incluse în aceste directive, precum libertatea de circulație a mărfurilor și egalitatea de tratament, sunt esențiale pentru crearea unui mediu de afaceri competitiv și echitabil.

Comisia Europeană a identificat și șase priorități strategice pentru optimizarea achizițiilor publice: extinderea achizițiilor strategice, profesionalizarea specialiștilor, îmbunătățirea accesului IMM-urilor la piețele de achiziții, creșterea transparenței și integrității, stimularea transformării digitale și cooperarea pentru achiziții comune. Aceste măsuri sunt menite să asigure utilizarea eficientă a resurselor și să sprijine obiectivele de dezvoltare durabilă ale Uniunii Europene [5].

Gestionarea politicilor de achiziții publice în Uniunea Europeană a evoluat considerabil, reflectând schimbările economice și tehnologice. Directiva 2014 și măsurile strategice asociate sunt esențiale pentru realizarea unei piețe interne eficiente, transparente și competitive, contribuind la dezvoltarea economică și socială a Uniunii Europene [10, p. 377].

Republica Moldova tinde treptat să racordeze legislația la acquis-ul Uniunii Europene. Directivele Uniunii Europene în domeniul achizițiilor publice oferă un cadru clar pentru asigurarea transparenței, competiției și eficienței. Moldova încearcă să se alinieze acestor standarde, însă procesul de implementare întâmpină dificultăți legate de adaptarea legislației și de resursele limitate disponibile la nivel local. Spre exemplu, implementarea Directivei 2014 privind achizițiile publice, care vizează transparența și participarea întreprinderilor mici și mijlocii, rămâne aplicată în Moldova doar parțial.

Lipsa unei infrastructuri IT dezvoltate și dificultatea de adaptare a legislației au încetinit acest proces. Pe de altă parte, țări precum Polonia și România au înregistrat progrese semnificative prin ajustări legislative și platforme online eficiente. Pentru a se alinia complet la standardele UE, Moldova ar putea analiza aceste exemple și ar putea adapta bunele practici la contextul său național.

Prin respectarea acestor principii, achizițiile publice nu doar că promovează transparența și corectitudinea în utilizarea banilor publici, dar contribuie și la dezvoltarea economică și socială sustenabilă, asigurând un proces de achiziție care demonstrează cele mai bune practici și standarde.

Pentru a îmbunătăți aplicarea principiilor în achizițiile publice din Republica Moldova, propunem următoarele măsuri:

- Implementarea unui sistem de monitorizare independent care să verifice respectarea principiilor în fiecare etapă a procesului de achiziție.
- Colaborarea instituțiilor naționale cu experți internaționali, în special din Uniunea Europeană, pentru a adopta cele mai bune practici și standarde în domeniul achizițiilor.
- Organizarea de programe de formare continuă pentru specialiștii în achiziții publice, pentru a-i familiariza cu noile standarde și practici internaționale.
- Crearea unei baze de date accesibile publicului, unde să fie listate toate achizițiile publice, însoțite de detalii despre costuri, ofertanți și termenii contractuali. Aceasta ar putea reduce suspiciunile de corupție și ar promova o transparență mai mare.

Concluzii

Principiile achizițiilor publice în Republica Moldova, Uniunea Europeană și în alte țări evidențiază o convergență semnificativă în ceea ce privește transparența, concurența loială și utilizarea eficientă a resurselor publice.

În Moldova, procesul de achiziție publică se concentrează pe reducerea riscurilor de corupție, transparență și asigurarea unui cadru corect și echitabil. În același timp, se pune accent pe respectarea standardelor internaționale, inclusiv cele europene, în vederea promovării unui mediu de afaceri sănătos și competitiv.

În Uniunea Europeană principiile achizițiilor publice sunt guvernate de reglementări stricte care asigură concurența deschisă și accesul echitabil al tuturor operatorilor economici, iar protecția mediului și dezvoltarea durabilă sunt priorități esențiale. De asemenea, există un accent puternic pe liberalizarea comerțului internațional și pe recunoașterea reciprocă a specificațiilor tehnice, aspecte care facilitează integrarea piețelor și dezvoltarea unei economii competitive.

În alte state, în special în economiile emergente, implementarea acestor principii poate varia, dar tendința generală este de aliniere la standardele internaționale. Scopul comun al acestor principii este protejarea interesului public și maximizarea eficienței utilizării fondurilor publice, prin promovarea unui sistem de achiziții mai transparent și mai echitabil. Totuși, analizând diferențele regionale sau naționale, constatăm că principiile fundamentale ale achizițiilor publice rămân esențiale pentru dezvoltarea economică sustenabilă și gestionarea responsabilă a banilor publici.

Referințe bibliografice

1. Ciobanu T. Abordări conceptuale privind achizițiile publice electronice. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/157-167_2.pdf (vizitat 15.09.2024).
2. Concepte și principii-cheie în achizițiile publice și costul/impactul corupției: excelență și integritate în achizițiile publice. https://www.transparency.org.ro/proiecte/proiecte_incheiate/2010/proiect_3/Conceptele%20si%20principiile%20cheie%20din%20cadrul%20achizitiilor%20publice.pdf (vizitat 13.09.2024).
3. Ghidul achizițiilor publice în cadrul Agenției Servicii Publice. Agenția Servicii Publice. https://www.asp.gov.md/sites/default/files/transparenata/achizitii/ghidul_achizitiilor_publice.pdf (vizitat 16.09.2024).
4. Ghidul achizițiilor publice în cadrul I.P. Universitatea de Stat din Moldova, 2022. <https://usm.md/wp-content/uploads/Ghid-Achizitii-Publice-in-cadrul-USM-2022-1.pdf> (vizitat 13.09.2024).
5. IDIS „Viitorul”. (n.d.). Rolul achizițiilor publice. Achiziții publice în cifre. Principii. <http://viitorul.org/files/achizitii%20publice/Rolul%20achizitiilor%20publice.%20Achizitii%20publice%20in%20cifre.%20Principii.pdf> (vizitat 13.09.2024).
6. Legea privind achizițiile publice. Nr. 131 din 3 iulie 2015. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2015, nr. 197-205.
7. Legea privind accesul la informație. Nr. 982 din 11.05.2000. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2000, nr. 88-90. Lege abrogată prin [LP148 din 09.06.23, MO234/08.07.23 art.410; în vigoare 08.01.24](#).
8. Modelul sistemului electronic de achiziții publice din Lituania. <https://www.oecd.org/gov/public-procurement/country-projects/ania> (vizitat 13.09.2024).
9. Samoila E. Achiziții publice – dezvoltare continuă... În: *Sustainable Public Procurement: challenges and opportunities*, 2020, Ed. 1, 20 noiembrie 2020. Chișinău, Republica Moldova: 2020, p. 17.
10. Silistrari A. Principiile de gestionare a politicilor de achiziții publice în statele Uniunii Europene. În: *Teoria și practica administrării publice*, Ed. 27, Chișinău, 19 mai 2023. Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic al USM, 2023, Ediția 27, p. 377-383.